

## Előfizetési árak és helyben vidéken

Egy évre . . .	12 korona
Félévre . . .	6 korona
Negyedévre . . .	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér.

Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

# HATÁRŐR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Ujvidék.

Petőfi-utca 47. szám,

ahova a lap szellemi s anyagi részét illető közlemények küldendők

Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

## Niábavaló erőlködés.

Az arany-kormány uralomra jutása óta országszerte kétségbeesett erőfeszítések folynak ennek az uralomnak megszilárdítására. A dolog kezdődött azzal, hogy megvásárolták a sajtónak azt a részét, amely áruba bocsátotta magát. Azután jöttek a választások, jött az osztrák pénzáradat s a választások posványába sikerült belefutasztani a nemzeti akaratot.

De ezzel a tervszerű munka nem ért véget. A munkapárt nem egy rövid országgyűlési ciklusra, hanem — úgy látszik — hosszú időre szeretne berendezkedni. A választások óta is állandóan folyik az ország megoldozása. Hull az arany a lélekkufárok éhes torkába. A csendőr-szuronyok villogását felváltotta a legalávalóbb, leggyalázatosabb presszió. Nincs eszköz, amely ne volna tisztességes, nincs törvénysértés, amelytől visszariadnának, ha csak egyetlen embert is meg tudnak a maguk számára nyerni, vagy ellenszegülés esetén tönkre tudnak tenni. Volt erre példa a múltban is, de legalább a vesztegetéseket, erőszakoskodásokat igyekeztek leplezni, takargatni s ha kiderült, letagadni. Most azonban mindez szemérmetlen nyíltsággal megy s a közélet a visszaéléseknek oly mélységes fertőjébe sülyedt, amely a Bach-korszak óta példátlan a magyar történelemben.

Khuen első miniszterelnökségének emlékéhez fűződik a Szápáry-féle vesztegetések szennyes foltja. Akkor azok előtt, akik a vadregényes históriát elhitték, kimosta magát alóla. A vesztegetések és erőszakoskodások jegyében indult meg az ő második uralma is. Most azonban már nem kenderi magát. Horvát minta szerint nyíltan kiáll a fórumra s egyik kezében aranyat csörgetve, másikban az erőszak szuronyát szorongatva, igyekszik „felvilágosítani” a közvéleményt.

S a botor emberek azt hiszik, hogy ezekkel az eszközökkel meg tudják szilárdítani, örökéletűvé tudják tenni az uralmukat. Azt hiszik, hogy van az osztrák mágusoknak annyi pénzük, a császárnak annyi szuronya, amennyivel husz millió magyar embert meg lehet tántorítani.

Egyeseket meg lehet félemlíteni; az olcsó lelkiismeretűeket meg lehet vásárolni. De a félelemnek nyomában két a rejtett gyűlölet, amely csak alkalmas pillanatokat vár a kitörésre; az eladó emberek pedig, kik piacra dobják magukat, nem a Khuen politikájának, hanem neki, mint legtöbbször igérőnek, jobban mondva: egyedüli vásárlónak adják el magukat.

Pénzzel és erőszakkal tehát nem híveket szerez magának a kormány, hanem ökölbe szorult kezű rabokat és vá-

sári portékákat. S annak az uralomnak, mely ilyen robbanó anyagra s kínálva kínált, hitvány piaci arúra van fölépítve, a nemzeti érzés legelső szellőjére menthetetlenül össze kell omlania.

Állandó a politikában csak az maradhat, aminek gyökerei mélyen lenyúlnak a nemzeti gondolkodásba. A függetlenségi eszmét századok örökös harcai, a vad erőszakoskodások, golyó és akasztófa sem tudták sohasem kiirtani a nemzeti aspirációk közül. Sziklára épült ház ez, amely dacolt már századok viharai-  
val. Milyen silánynak, erőtlennek tünik fel ezzel szemben a Khuenék aranyfövenyre épült papír-vára, melyet az első, gyöngye zápor örökre el fog mosni a magyar közélet horizontjáról.

Ha Khuen rendelkeznek Golkonda kincseivel s két-három ezer ember helyett meg tudná vásárolni mind a husz millió magyart, az ő politikájának (ha ilyenről szó lehet) napjai még akkor is megvolnának számolva. A függetlenségi eszme benne van már ennek a földnek véréztatta rögeiben, benne van a levegőben, hol szabadsághősök és mártírok termékenyítő porát viszi szerte a szél. Ez a hatalmas eszme újból és újból ki fog sarjadni a magyar földből s nincs hatalom, amely onnan kiirthatná.

Amennyire elítélendő, ép oly hiú kíséreltet tehát ilyen uralkodó gondolattal

### TÁRCA.

#### Vasuton.

A váróterem tömött . . . Ember ember hátán. Mintha csak valami premiéret adnának a színházban. Valóban tarka világ tünel elém. Itt egy apa családostól, rég várt kinevezése most messze sodorja valami vidéki városba; ureán a gondok barázdái ülnek, míg körülzibongó gyermekei az új vidék szépségeit találgatják. Kényelmesen a padon nyújtózva egy dandis jogász eresztli légnek cigarettája füstjét, mialatt elméje odihaza koszál, mi féle közjogi argumentumokkal ostromolja öregét a belső zsebet duzzasztó számláinak kiegyenlítésére. Esernyőjét tartva kezében s előtte fekvő uti barádját szemmel tartva, egy fiatal nevelő mérleg a peronra; ott képzelt magát az új család s három növendéke körében, valjon hogyan fogadják az idegent, ki ajánlat nélkül, egyenesen kérelmére lett oda meghíva a pusztára a nagyvárosból, hol született s melyet annyira gyűlöl s mitefele új oldalát fogja megismerni a természetnek? Nem messze tőle három négy utazó

ügynök ül a borral megrakott asztalnál, élénk eszmeeserézve. a gyakorlat embereit említenem se kell tan, hogy üzletüket hányják-vetik. Boldog agglagények! s tán azért is nevetik alattamba azt a sápadt fiatal férfit, ki kedvesétől oly érzékeny bucsut vesz. Amott egy csapat munkás, hajtja a kegyér messze, tán az újvilágba, hogy esalódva koldusokként térjenek vissza honukba. Zsibong, pezsg az élet. Itt egy sóhaj töri át a levegőt, ott könny esilloz fel a szemekben, míg az asztaloknál vidám poháresengésbe ful a kacaj. Hajh ilyen az élet! . . .

„Tessék beszélni!” hallik a mozgóva kalauz szava. Sietek, hogy a nyugtató tömegben az elsők közt legyek kupémban, hogy szokott ülésemet az ablaknál ölkupálva ne találjam. Az ajtó becsapódik, egy éles fütty s a vonat zakatolva indul meg kimért utján. Egy gyönyörű szép est! Az ég felhettei nájlelit, a holdat sa esilagozok s tündöklő mezével kedveskedik a földnek. Az ablakba állk s égő fejemet messze kihajtom az ablakon, míg enyhe szellő játszik arcommal s fürteimmel. Még soha sem éreztem érzelmek hullámoznak szívemben, amint az éji nyugalomban pihenő vidékre tekintek s hallgatom a

szárguldo gőzparipa zakatolását s mintha az est igező pompája szárnyakat adna, lelkem messze bekalandozza a nagy mindenséget.

Erdő szélén haladunk. A tiszta éjben kivehetni a fákon át az erdősz barátságos lakát. Kis fehér házikóját üde zöld fak s kúszó növények övezik mint az ember szívét a szép reménység. A lámpa fénye átesillan az ablakon. Csinnal rendezett, kedves szobát tölt be világ. Fiatal felesége mellett üldögél a férj az egyszerű vacsoránál s míg a férj nappali élményeit mondogatja el, neje a bölcsőbből reámosolygó alvó angyalra tekint, jövőjük zálogára. Oh boldogság! de im egy fütty, a kép eltűnik, a vonat újra tova iramodik, a szín változik.

Büszke váromok koronázzák a hegyormot. Hajdan híres várur fényes ternei harcias, daliás vitézeivel, most baglyok s denevérek tanyái. Elővarázslom a multat s im! mintha hallanám a várur dörgő parancs szavát, vitézei fegyvereinek esörtetését, a tárogató hársogását s mintha látnám, hogy törnek be a völgybe a csapatok, hogy dulják, fosztogatják a szegény népet kedvtelésekben, hogy dözsölnek aztán a sűrű hegyiborral telt kupáknál, hogy osztognak a prédán, míg a

## Szlovák bank részvénytársaság Ujvidéken

a betétek után fizet 4 és fél százalékos kamatot.

Egy koronás betétek kibocsátása foganatba vétetett!

szembeszállani. A függetlenségi eszme előbb-utóbb végkép el fogja söpörni azokat az embereket, kik érvényesülése elé gyermekes gátakat próbálnak emelni.

### Az ígélet szép szó . . .

Városunk vezető embereinek az ígéletéről van szó. Én azt hiszem, nem leszünk indiszkrétek, ha a kérdéses ígéreteket az igazság reflektorával megvilágítjuk, mert hiszen nyilvánosság előtt tették azokat.

A főispán úr azt mondotta Ujvidék tanítóságának, hogy méltányolja nagy, nehéz, szinte emberfeletti munkáját, kérésüket méltányosnak s jogosnak tartja s az által, hogy a képviselő úrnak a kezébe tette le ügyét, már félsikert ért el.

A nagyságos úr ígéletére legjellemzőbb, hogy ő vezette a tanítóságot a főispánhoz és a polgármesterhez s egy értekezletre Geiszler József tanítóval azt üzenté, legyen nyugodt a tanítóság, mert amit ő mondott és ígért, azt állja és megkapják mindazt, amit kértek. Ha valaki kétkelkedik az üzenet valóságában, ő — már mint a nagyságos úr — telefonon rendelkezésre áll és elmondja ugyanazt. Mi, az idealizmusból élők, hittünk telefon nélkül is és . . . értekezlet után küldöttség köszöntö meg az önkéntes — üzenetet.

A tekintetes úr látván a méltóságos és nagyságos urak felbuzdulását, nekibatorodott ő is és rálelt a szerény kérékre.

Azt mondta ugyanis, hogy ő annyira ismeri a tisztviselő helyzetét és méltányolja a tanító munkáját, hogy havonként le adná 100 forintot szeretére adni minden tanítónak. Valjon tudja-e a mi jóakaratu polgármesterünk, hogy ma 6 olyan tanító van itt, akinek havi fizetése 100, nem forint, hanem korona. Így és hasonló módon ígérték fűt-fát a most már beválasztott ifju mungók is. És a legtöbbben hittek is nekik. Például egy radikális gondolkodású, igazi függetlenségi tanító tiszta mungó szavazatát ezzel szerezték meg. Nem is boosátja meg magának az illető soha ezt a hiszékenységet.

A tanítóság ezeket a zsiros ígéreteket nem revolverzete ki az illetőktől. Nem emlegetett kultursztrájkot, nem fenyegetett még a választásokkal sem. Csak a méltányosságra hivatkozva kért annyit, mint a hasonló képzettségű városi tisztviselők. És ígérték büszke önértéssel és ígérték szinpadit pózzal, mohó

védtelemek átka felzúg vad lármajukba. Egykor dicsőség, hír, pompa, fény, diadal lakai! ma ismeretlen rom, omladék! De folyton, előre robbog a vonat s eltűnik a jelenség, mint a délibáb, hirtelen.

Most egy kis falu idilli esendje állit meg. Az eszharang esendül meg. Látom a tiszteletet, amint levett főveggel s összetett kezekkel áldja a teremtet . . . látok munkájukat végzett parasztokat sietni konyhájuk felé, a nap fáradalmait kipihenendők. Egészségtől pirosuló, megelégedett arcokba tekinthetek, szegény daróba, gazdag szivekbe. Látom körül a béke s boldogság angyalát s a reménységét, mint varázsolja át nagy világgá a kis kunyhó zugát . . . de im újra egy fütty s a kép elveszett, csak a gőzgépek rémítő zakatolását hallom, mint valami elkárhozott szellemét. . . .

Népes város kivilágított utcáin kóborol lelkeim. Jó öreg este van immár, de azért a vásári robaj csak zug; mámoros ifjak örült bacchanálait hallom, kik odadobják életüket a kék karjaiba; nappal alszanak, éjjel tivornyáznak, a gyertyafénynél sárgább arcukat, a lábuk ing, mint valamelyik aggá, pedig éltök virágában vannak és látom a padlásszobában didergő szegény ifjut, ki éjjeleit másolásokkal tölti, hogy nappal tanulhasson s éhen ne haljon! . . . A paloták sziporkázó esilárait látom ragyogni, gyújtó zene mellett lejtik a deli táncot az ifju párok, menyegző van, s míg a férj örömeiben a gazdag parthenak tulboldog, sápadt felesége egy ifjura gondol, kit szeret s kit el nem hagyhat soha! Lángoló gyertyák

étvágygyal, mert a választás előtt voltak a tekintetes karok és rendek.

S habár határozott tendenciát láttunk abban, hogy az ígéretet bevaltásának idejét — t. i. a városi közgyűlést — a választások utánra tolták ki, mégis hittünk, reméltünk . . . és csalódtunk.

Hittünk, mert nyilvános ígéletét birtuk olyan vezető állásban levő egyéneknek, kik előtt az adott — még pedig önként és nyilvánosan adott — szó szent kell, hogy legyen.

Lázás érdeklődéssel figyeltük az eseményeket. Az első hídgyuhany a gazdasági bizottsági ülés után érte fejünket. Még ekkor is biztunk, mert a pártelnökök osztatlan ígéletét is birtuk.

Biztunk abban, hogy a közgyűlés, mely 1905-ben oly nobilis volt, most sem tagadja meg magát.

Ott voltunk a közgyűlésen, figyeltük a jóakaróinkat. A főispán annyira meg- és kimutatta irántunk való jóindulatát, hogy míg a tárgysorozat többi pontjainál többször vitára szólította fel a közgyűlést, addig a mi pontunknál szinte félve sietett a vitát megelőzni és hirtelen szavazást rendelt el. Bizonyosan attól félt, hogy valami rosszakarúknak bajt csinál és védelembe veszi ügyünket. Jóindulatát e helyen nyilvánosan is nyugtázzuk.

Az ifju mungó atyuskák — kik azonban jobban fiúcskák, mint atyuskák — mintha semmiről sem tudnának, báb módjára megszavaztak egy „nesze semmi fogd meg jól” határozatot.

Mert az a határozat nem más, sőt talán még annál is több: szemfényvesztés, mert tényleg megfogja a semmit.

Igenis az. Azért az, mert a díszes munkapárt még dicsékszik azzal, hogy adott.

Odat hat elintézték az adott szót: adtak. Mi is elintéztük. Kaptunk: semmit. Csak hogy mi ezt a semmit nem tudjuk megfogni.

Ti Ujvidék 47 tanítói, mit gondoltok? Várhatunk-e valamit a mostani reakciós politikától? Ha volt köztetek, aki jóhiszeműen pártolta a gőgös urakat, most kiábrándulhatott belőlük. Munkára fel! Igen sokban rajtatok mulik, hogy mennél előbb eljőjön a ti országotok, a népuralom országa. És én hiszem, tudom, hogy a reakció ezzel a tényével minden tanítót ellenfelévé, sőt ellenségévé tett. És én hiszem — bár senki szavát nem adta rá — mert látom, hogy *dereng már a mi országunk hajnala.*

Egy tanító.

mellett — kialudt szivek! A zene felzúg, folyik a lángital, de im „K . . . állomás!” s a kalauz zord szavától mint valami álomkép elvész a kép.

Ujabb jelenet váltja fel az előbbit, ott az óriás ligettel szegélyezett kastély belsejében nagy öröm töri meg a csendet. Kis gróf született. Mint mosolyog az istenadta! mosolyoghatás! és joggal. Az élet gondjait te nehezen fogod megismerni — vagy soha! Te rád az élet kedves ajándék. Te nem fogod sohasem megbánni, hogy megpillantád a szép napvilágot! Halljad csak, mily öröm zúg körülöd. Az ablakhoz visznek! nyisd fel kicsiny szemidet, mérföldekre, amit látsz, mindennek te lész örököse, Ura! . . . Alant a nyomorult viskóban szalma ágán feküdvé, szintén fiát szülte meg a napszámosné és az is nevet, az örökös szolgál, mint fönt a kis méltóságos. Szülei fájdalmasan sóhajtanak, most már hármán vannak. Mennyit kell kettőjüknek szájtól elvonniok, hogy becsületesen felnövelessék, míg kenyerét megkeresheti. Elmerengök, a sors szeszélyes játéka az élet! S ez így megy örökké, az idő ezzel mit se törődik, csak száguld előre, nyomort, pompát foledve, mint a gőz-hajtotta vonat előre! . . .

„Sz . . . állomás!” Tessék kiszálni! Merengésemből a való szavai riasztanak fel. Pedig de jól volt eltűnődnöm a világ, az élet felett. Engedelmeskedem a valósnak, kiszállok kupémból, hogy a másik pillanatban már én is egy porszemét képezzem a világnak.

Sz. J.

## HIREK.

### Farsangi naptár:

Jan.	27. Szerb. főgimn. beszeda. Kovács-vigadót.
	27. Ujvidéki Lloyd estélye.
	28. Munkás bál. Erzsébet.
	28. Nagy nemzeti bál. Erzsébet.
Febr. 1.	Tűzoltók bálja. Erzsébet.
	3. Tiszti bál. Kovács-vigadót.
	3. Lövész-bál. Lövölde.
	4. Ker. szociálista bál. Erzsébet.
	4. Kath. Olvasókör bálja. Lövölde.
	4. Hadastyanok bálja. Kovács-vigadót.
	10. Tabitha ág. ev. nőegyleti bál. Erzsébet.
	11. Szabó bál. Erzsébet.
	12. Szerb Narodna. Kovács-vigadót.
	15. Frohsinn bálja.
	17. Nőegyleti-bál. Kovács-vigadót.
	18. Ujvidéki Dalárda.

— **Kinevezés.** Dr. Selig Pál a vukovári kir. pénzügyigazgatósághoz kir. pénzügyi fogalmazóvá nevezetett ki.

— **Közgyűlés.** Az ujvidéki katolikus olvasókör ezidei közgyűlését február 2-án délelőtt fél 11 órakor tartja. A tárgysorozat az évi jelentések előterjesztésén kívül hat választmányi tagnak kisorsolásából és ujak választásából áll.

— **Vizsgálóbró kirendelése.** Az igazságügyminiszter az ujvidéki törvényszék területére vizsgálóbróvá újból Ernst Jón törvényszéki bírót rendelte ki.

— **Kitüntetés.** Brüll F. F. polgártársunknak a kender-ipar fejlesztése és emelése körül szerzett kiváló érdemei elismerésül Péter szerb király a sz. Száva rendet adományozta. Öszintén örülünk és gratulálunk, hogy Brüll F. F. gyáros hozzájárult a hazai iparnak a külföld által való elismeréséhez.

— **Figyelmeztetés.** A ház- és földbirtokosok figyelmébe ajánljuk újból, hogy ingatlanaitak terhelő tartozásaitak a város adóügyi osztályánál (földszint, 13.) e hó végéig annál inkább jelenték be, hogy az általános jövedelmi pótdadjók kivetésénél javukra figyelembe vétethessék.

— **Katonai hangverseny.** Kovács József, a Grand Hotel bérlője február 8-án nagy katonai hangversenyt rendez, melyen a 6. sz. gyalogezred budapesti zenekara játszik.

— **Az izr. nőegylet e hó 21-én,** vasárnap tartotta meg Matkovits Béláné főispánné védnöksége alatt hangversenyyel egybekötött bálját, mely Ernst Markusné nőegyleti elnök és az oldalán működő rendezőség fáradságtalan buzgólkodása folytán ugy erkölcsi mint anyagi tekintetben kitünően sikerült. A hangverseny fénypontját kétség kívül Geyer Stef képezte, akinek művészi játéka elbűvölte, magával ragadta a tapsokban és tetszésnyilvánításokban kifogyhatlan, nagyszámu hallgatókat. A bál is fényesen sikerült s ugy a táncolók, mint nem táncolók a legvidámabb, kedélyes hangulatban vettek ki ez élvezetes mulatság részét.

— **A ujvidéki katolikus olvasókör** ezidei bálja, február 4-én este lesz a lövészegetület helyeégeiben jótékonyceļu tombolával egybekötve. Az elnökség kéri a közönséget, hogy tombolatárgyakat adományozni s azokat Dr. Plukovich Sándor elnökhöz küldeni sziveskedjék.

— **Lloyd estély.** Az ujvidéki Lloyd e hó 27-én, e hét szombatján saját helyiségében házi estélyt rendez, mely igen kedélyesnek és multságosnak ígérkezik. Az estély 3 részből áll: 1. hangverseny, még pedig: 1. zene. 2. Sorger Betti éneke zongorakísérettel. 3. Regényi Kálmán hegedű-előadása zongorakísérettel. 4. Humoros előadás. 5. Sorger Betti éneke zongora kísérettel. 6. La Sombambule négyes: hegedűn Regényi Kálmán, fuvolán Dr. Decsy Dezső, esellőn Hollós László, zongorán Schuchtar Albin. II. Tombola. III. Tánc. Az előadás kezdete 8 órakor s a hölgyek egyszerű ruhában való megjelenésre kéretnek.

**Rend és tisztaság — Párisban.** Felette üdvös rendőri intézkedés történt Párisban, melyet egy kis jóakarattal nálunk is könnyen meg lehetne valósítani. A párizsi rendőr prefektus ugyanis szigorú rendeletet adott ki, mely súlyos bírságok terhe mellett megtiltja a közönségnek az utcán való szemtelést, a gyümöleshéjaknak, papírdarabkáknak és reklám céduláknak eldobását. Aki a rendelet szigorú betartására utasított rendőrök figyelmeztetésére nem veszi fel az eldobott holmit, 5—50 frank bírsággal, esetleg 1—5 napig terjedő elzárással sújtatik. — Nemcsak a tisztaság szempontjából üdvös ez az intézkedés, de az életbiztonság kedvéért is, mert bizony akárhányszor megeshetik, hogy eldobott naraneshéjon vagy efélén való elcsuszás valamely testrész törésével jár!

**Abbázia télen-nyáron, betegeknek, lábadozóknak és egészségeseknek egyaránt** nagy előszeretettel felkeresett s kedvelt gyógy- és üdülőhelye, amelyet az újjvidékiek is évenként nagy számban szoktak felkeresni. Ép ezért kétszeres figyelmébe ajánljuk t. olvasóinknak lapunk erre vonatkozó mai hirdetését, annál inkább, mivel az ajánlkozó Vermes penzió nemesak kiválóan kedvező felfedése és sok egyéb előnye által tűnik ki, hanem azért is, mivel annak tulajdonosa özv. Vermesné újjvidéki, aki főleg az újjvidékieket részesíti kiváló gondozásban és minden lehető kedvezményben.

**Falusi virtus.** Galambos Sándor és Porkoláb János csurogi földművesek törvényben voltak Zsabyán s a kis kiruccanás örömeire alaposan neki láttak a zsabyai vinkónak, úgy hogy az esti vonatról is lekóstelek. Bánatukban újra ittak, majd 9 óra felé haza bandukáltak. Azonban utközben nagyra szánták el magukat, kótyagos fejjel neki estek a vásártér utca ablakainak s valami 45-öt izzépporrá vertek. A nagy esőrompölésre felriadt emberek dühösen futottak ki az utcára s mit sem sejtve, egymással kaptak hajba, mialatt a két jó madár ellillant. Amde a rendőrség még idejekorán utólrta őket és letartóztatta.

**Szabó bál.** Az újjvidéki szabómunkások és munkásnők szakegyesülete febr. 11-én az Erzsébet nagytermében nagy szabóbált rendez.

**Államsegély.** A földművelésügyi miniszter a zentai gazdakörnek — melynek tagjai a város legjobbmódjai közé tartoznak — 5000 k. államsegélyt engedélyezett székházának felújítására.

**Halálözidő.** Id. Mohr Jakab, „a vörös szerecsen” vendéglőse a hó 22-én életének 64-ik évében hosszas betegség után meghalt.

**Ogán bég kincse.** Kelet csodás világa kimérthetlen kincse a mesealkotó fantáziának. Innen vette legújabb ifjúsági regénye tárgyát Rákosi Viktor is, belekapcsolva a csinos keleti motívumokat a magyar történelembe, a török hódoltság korába. A regény most folyik Sebők Szigmond és Benedek Elek képes gyermeklevegőjében, a Jó Pajtás-ban s számról-számrá mind nagyobb érdeklődést kelt a kis olvasók közt. A Jó Pajtás e január 21-iki legújabb száma ezeken kívül érdekes-nél érdekesebb, tanulságos és mulattató dolgokat hoz. A Jó Pajtás előfizetési ára negyedévre 2 k. 50 f. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadó-hivatala Franklin Társulat, Budapest, IV. Egyetem utca 4.

**Huskivitel Szerbiából.** A vágóhidon megkezdtek már a vágást a Magyarországra és Ausztriába való kivitel számára. Egyelőre 2000 sertést és 1000 ökröt vágta le erre a célra. A baromfi kivitelét külföldre ideiglenesen meg fogják tiltani február hónap közepétől április végéig. A múlt évben 700 vagon élő ökröt exportáltak Szerbiából Olaszországba, Egyiptomba, Epirusba és Cyprus szigetére. Az olasz vevők most is elárasztják az országot.

**Regény a oigánysátorban.** Szamoszeg községben P. Etelka, a falunak egyik legszebb és jómódu leánya beleszeretett egy ragyásképzű teknős cigányba és a sátorba

szokott vele. Szülői hiába esalogatták haza, ő megmaradt új rokonai között, noha a Janesiját másnap egy régebbi bűne miatt 4 hónapra a hűvösre tették. Nem hiába mondja Petőfi a szerelemről, hogy vak és az izlések különbözök, a fenti eset is bizonyítja.

**Vasuti szerencsétlenség.** Péntek éjjel egy óra és 45 perckor haladt keresztül az express vonat Bácsfeketehegy állomáson. Az állomás váltóóra, Stark Károly beengedte a vonatot az állomásra és a váltótól át akart menni a váltóállások jelző házába. Azonban az express oly sebesen haladt, hogy amíg a váltóóra a pár lépést megtette, az express vonat már ott volt és Stark Károlyt elütötte. Az állomáson, minthogy a vonaton a bolgár király utazott, mindenki talpon volt, de senkinek sem tűnt fel, hogy a vonat távozása után a váltóóra még nem jelentkezett. Az irodában csak a pénztárnok volt jelen, mikor a váltóházból jövő telefon erős csöngetése a telefonhoz szólította a pénztárnokot, hogy siessenek be a váltóháza, mert baj van. A jelzést az elütött Stark Károly adta, kinek még volt annyi ideje, hogy magáról életjelet adhatott. Rögtön segítséget nyújtottak neki, de meghalt.

**Ellis Island botrányai.** Azok a felháborítóan botrányos állapotok, amik Ellis Islandon, az amerikai kivándorlók szigetén történnek, az amerikai lapokat és a világsajtót is foglalkoztatják. Nagy feltűnést keltett, hogy a kormányzó elbeszélte Doty orvost, aki a kivándorlók szigetének egészségi főfelügyelője volt, mert Doty alatt olyannyira elvadáltak az állapotok, hogy a szerencsétlen kivándorlók szobákban és piszkosban hentegettek és a felügyelők kegyetlenkedéséről különösen a nők szenvedtek sokat. Az állapotok züllöttsége egyszerűen lenihatlan és Doty, akit valóságos kiválóságnak tartottak, a bizonyítékokkal szemben nem is védekezhetett. Ez a jeles orvos Ellis Islandon elfejtett kevésbé áldásos tevékenységeért harminchétezer korona évi fizetést élvezett. Most elesapták, de az ok nem a sziget botrányos állapota, de állítólag az, hogy nem fejtett ki elég erélyt s nem elég kivándorlót parancsolt vissza, oda, ahonnan jött.

**Budapest szálloda Szeged, Aradi u. 6.** (Tisza nagyszállója függeléke.) Bejárat a Klauzál téri villamos vasut megállójától. Udvari szoba személyenként világitással és kiszolgálással K. 1.60 Utcái szoba személyenként villanyvilágitással és kiszolgálással K. 2.40. Ugy az utcái, mint az udvari szobák tiszták és világosak. A környékbeli közönség kedvelt szállója. 4—52

**Tűz.** E hó 23-ról 24-re viradó éjjel Nachtmann Szilveszter bádognesternek Kosuth Lajos utcai bolthelyiségében tűz ütött ki, mely tetemes károkat okozott, amennyiben az ott raktározott villamoslámpák és egyéb vill. áruikékek elpusztultak. A tűz valószínűleg a kályhából kipattant szikrától keletkezett.

### Elveszett

a vasárnapi izr. nőegylet bálján egy legyező

a megtaláló Weinfeld Ignáthoz szíveskedjék elvinni, ahol illő jutalomban részesül.

### Abbázia

#### Vermes Penzió

Kényelmesen berendezett magyar családi otthon a központban. Kitűnő konyha. Erkélyes, tengerre nyitó napos szobák, szép kerttel. Mérsékelt árak. Kiséret nélküli leányok szeretettel gondoztatnak.

1—10

**A hárc irtalmas.**  
 „Loffein”-mérget tartalmaz, miert is elvezetést sokaknak orvosilag eltiltják.  
**Kathreiner Kneipp malátakávéja**  
 a leghitűnőbb pótlel, senki sem hagyja abba rövid megszokás után.  
 Kathreiner szerencsétlenségéhez a hárcra.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**  
 Laptulajdonos az újjvidéki függetlenségi és 48-as párt.

### Műgazdaság

#### Az ugarak zöldtrágyázása.

Az ugartartás megapadt ugyan az utóbbi évtizedekben Magyarországon, azonban még mindig nagyon sok gazda van, a ki fekete ugart tart, pedig immár kétségtelenül bebizonyított dolog, hogy helyes gazdálkodási rendszer mellett fekete ugarra nincsen szükség, de annál nagyobb szükség van beható mezőgazdasági ismeretekre, hogy az ugar tartás kiküszöbölése dacára a talaj termő ereje ne csökkentessék. Miatán pedig ilyen alapos és beható gazdasági ismeretekkel nem minden gazda rendelkezik, mi nem is tanácsoljuk, hogy az ugar tartással mindenki hagyjon fel, de tanácsolhatjuk azt, hogy fekete ugar helyett, tartson zöld ugart s a zöld ugarba vessen olyan növényeket, a melyek a levegőből is képesítve vannak légeny gyűjtési s ezeket szántsa alá, mert ilyen módon talaját folytonosan gazdagítja és jobb teszi.

A légeny gyűjtő növények sorába tartoznak az összes pillangos virágúak. Ezek közül azonban zöld trágyául leginkább ajánlható kötött talajon a kék csillagfűrt, homok talajokon a lapos magu fehér csillagfűrt. Ezeket a növényeket ha kora tavasszal, sűrűn elvetjük, a mely célra kat. holdanként 1 q mag szükséges, akkor j. liusig övig érő növekedést fognak mutatni s így módunkban lesz rettenetes nagy mennyiségű zöld trágyát alászántani, hogy azután utána buzát vagy rozst vetessünk.

A zöldtrágya növények egyedül légenyben gazdagítják a talajt, amelyet a levegőből vonnak el s a melynek fontos szerepe van a növények táplálkozásában. Nem gazdagítják azonban a talajt foszforral, sem pedig kálival, a melyek szintén nagyon fontos tápláló anyagai a növénynek. Azért is helyesebb az a gazda jár el, a ki kötött talajon a csillagfűrt mag elvetése előtt kat. holdanként 150 kg. szuperfoszfátot szánt alá, homok talajon pedig 180—200 kg. káli-szuperfoszfátot. Ha így jár el, megadta talajának mindazon tápláló anyagokat, a melyek nagy termések biztosítására szükségesek s ezen eljárással a hiányzó istálló trágya mennyiségét a legkitűnőbbben pótolja.

Megjegyezzük még csupán azt, hogy a zöldtrágya növényeket sokkalta jobb sekélyen alászántani s a vetés előtti szántást mélyen eszközölni. Mennél sekélyebben történik a zöld trágya növények alászántása, annál gyorsabban korhadnak el azok.

## Meghívó.

A „Bulkeszi segély és előlegezési egyesület mint szövetkezet“ t. tagjai ezennel tisztelettel meghívotnak a folyó évi február hó 13-án, délután 1 órakor a Kendel Henrik-féle helyiségeiben tartandó

## XX. évi rendes közgyűlésre. Tárgysorozat:

1. Ideiglenes elnök választása.
  2. Jegyző és két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
  3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.
  4. A mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
  5. Öt felügyelőbizottsági tag és két póttag — 1 évi időtartamra választása.
- Bulkeszin, 1912. évi január hó 15-én.

Az igazgatóság.

### Mérleg-számla 1911. évre.

F. K.	Vagyon	Kor.	fill.	F. K.	Teher	Kor.	fill.
96	Pénztár . . számla . . . . . 31/12 1911.	10253	83	51	Visszleszámit. számla . . . . .	4950	—
57	Ingatlan . . . . .	14802	—	62	Tartalékalap . . . . .	2002	57
88	Berendezési . . . . .	357	82	76	Átmeneti kamat . . . . .	2437	67
94	Váltótárca . . . . .	282790	—	93	Takarékbetétek . . . . .	247772	64
				95	Tagok betézetési . . . . .	47914	94
				99	Mérl. m. tiszta nyerem. . . . .	3125	83
		308203	65			308203	65

Bulkeszin, 1911. december hó 31-én.

Hoffman János s. k. pénztárnok. Klossz János s. k. igazgató. Bech F. Jakab s. k. könyvelő.

Megvizsgáltatott és helyesnek találtatott.  
A felügyelő bizottság:  
Mähler Károly s. k. Wagner József s. k. Harfman Henrik s. k. Ilg János s. k. Burghardt Henrik s. k.

Ha magyar kenyeret eszel, becsüld meg a magyart!



### Világos fő mindenkor

Dr. Oetker sütőporát használja.

Tökéletes, higiénikus és az orvosok által ajánlott pótlék kovász-és élesztő helyett.

A sütemények és tésztaeműek nagyobbak, omlósabbak és könnyebben emészthetőké válnak.

Dr. Oetker vanílicukra a 12. f. legnemesebb fűszer tejes és tésztaemű éledelek, kakao, tea, csokoládé és krémek, torta, pudding és habostejszin részére; finom vagy puder cukorral keverve, mindenemű sütemények és tésztafélék behintésére. Teljesen pótol 2-3 rd jó vanilet. Ha 1/2 csomag Dr. Oetker-féle vanílicukrot és 1 kg. finom cukrot 1-2 tejeskanállal egy csésze téába öntünk, úgy igen jóízű, aromikus italt kapunk.

Dr. Oetker sütőporu és vanílicukra minden fűszerkereskedésben kapható. Részletes használati utasítás minden csomagon.

1-2

### Biztosító

részvénytársaság, mely a tűz, bal-  
eset, szavatossági, betörés és ló-  
biztosításokat műveli.

### UJVIDÉK

részére kiterjedő

### FŐÜGYNÖKSÉGET

szándékozik szervezni. Reflektán-  
sok, kik jó összeköttetéssel bírnak,  
küldjék jelentkezésüket „Existen-  
cia 705“ jellegére Haasenstein  
és Voglerhoz. (Jaulus és tár-  
sa) Budapestre.

Védjegy: „Horgony“.

### A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynek, osztnál és meghűléseknek.

**Figyelmeztetés.** Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van osomagolva. Ara üvegekben K-80, K 1 40 és K 2 — és ügyszólván minden gyógyszerterületen kapható — Főraktár: Torók József gyógyszereszetnél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany országház“, Prágában, Elisabethstrasse 5. uca

### Ha „FORHIN“-nal permetez,



I-SZOR kevesebb a gond,  
II-SZOR kevesebb a munka,  
III-SZOR kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított BORDÓI KEVERÉK kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is. Bármily harmatnál is permetezhet vele. Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat: **Kérjen ingyen és bérmentve leírást a FORHIN** gyártól, Budapest, VI., Váci-ut 93.

Hungaria könyvnyomda Ujvidék.